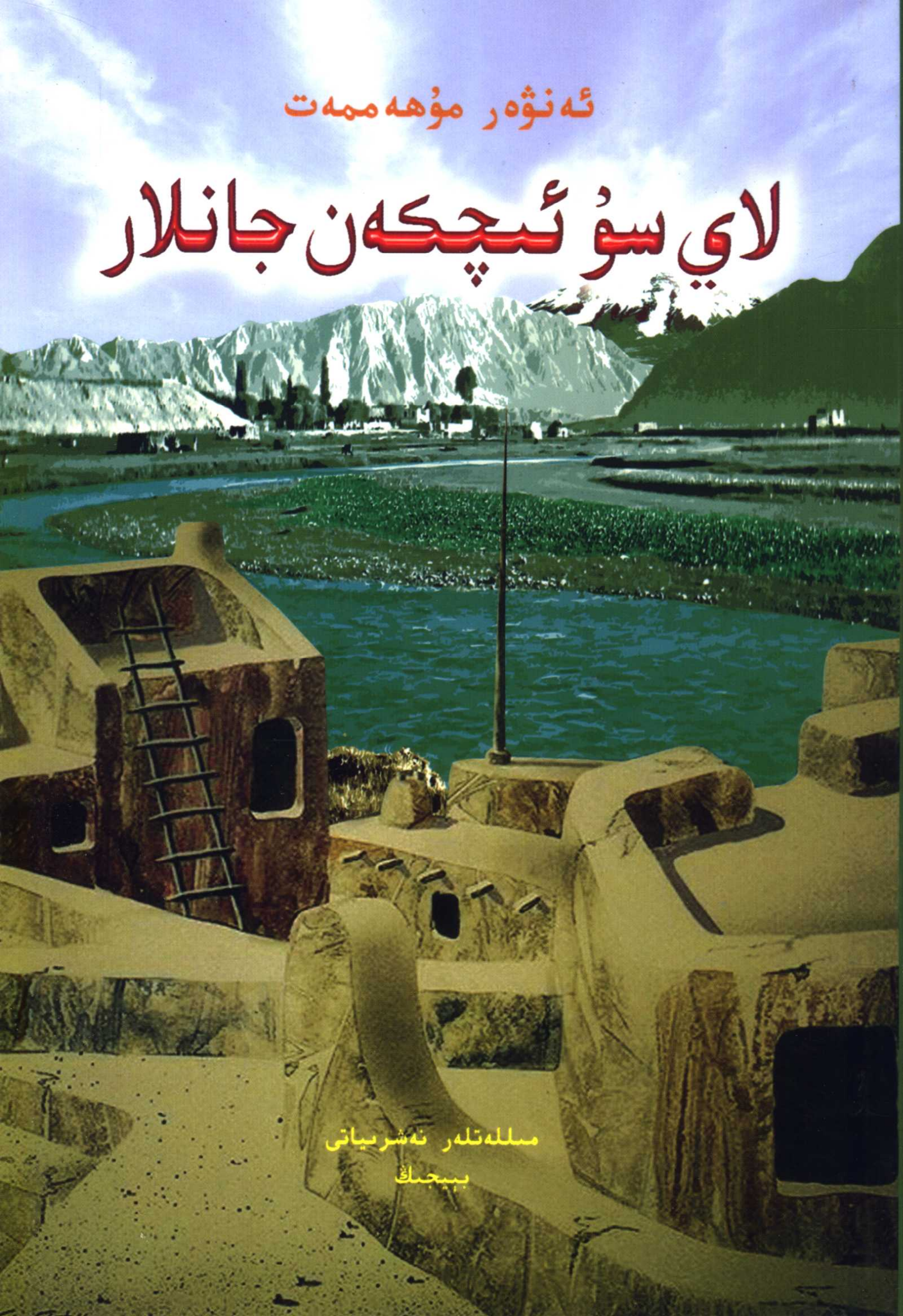

ئەنۋەر مۇھەممەت

لاي سۇ ئىچكەن جانلار

مىللەتلەر نەشرىياتى
بېيجىڭ

ئەنۋەر مۇھەممەت

لاي سۇ ئىچكەن جانلار

(پوۋېستلار)

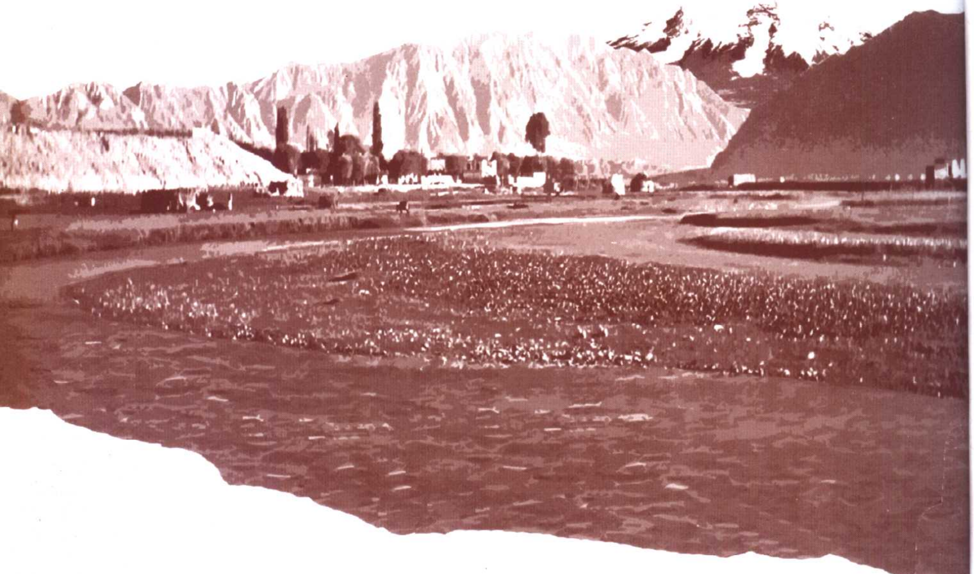

مىللەتلەر نەشرىياتى

بېيجىڭ

责任编辑：卡哈尔·普拉提
责任校对：尼加提·依拉洪

图书在版编目(CIP)数据

喝泥水的生灵/艾尼瓦尔著．—北京：民族出版社，2005.4
ISBN 7-105-06893-0

Ⅰ．喝… Ⅱ．艾… Ⅲ．中篇小说—作品集—中国—当代—维吾尔语(中国少数民族语言)
Ⅳ．1247.5

中国版本图书馆CIP数据核字(2005)第026□7号

出版发行：民族出版社　http://www.e56.com.cn
社　　址：北京市和平里北街14号　邮编：100013
电　　话：010-64290862（维文室）
印　　刷：北京迪鑫印刷厂
版　　次：2005年5月第1版　2005年5月北京第1次印刷
开　　本：850毫米×1168毫米
印　　张：7.25
印　　数：0001-3000册
定　　价：10.00元

مەسئۇل مۇھەررىر : قاھار پولات
مەسئۇل كوررېكتور

ئەنۋەر مۇھەممەت

لاي سۇ ئىچكەن جانلار

نەشر قىلغۇچى : مىللەتلەر نەشرىياتى
ئادرېسى : بېيجىڭ شەھىرى خېپىڭلى شىمالىي كوچا 14 ـ قورۇ
پوچتا نومۇرى :100013، تېلېفون نومۇرى : 64290862 ـ 010
ساتقۇچى : جايلاردىكى شىنخۇا كىتابخانىلىرى
باسقۇچى : دىشىن باسما زاۋۇتى
نەشرى : 2005 ـ يىل 5 ـ ئايدا 1 ـ قېتىم نەشر قىلىندى
بېسىلىشى : 2005 ـ يىل 5 ـ ئايدا بېيجىڭدا 1 ـ قېتىم بېسىلدى
ئۆلچىمى : 850×1168م م. 32كەسلەم
باسما تاۋىقى : 7.25
سانى : 0001 ـ 3000
باھاسى : 10 .00 يۈەن

مۇندەرىجە

لاي سۇ ئىچكەن جانلار.................................1

گۇناھ..136

قىيامەتلىك كېسەل...........................178

此为试读,需要完整PDF请访问: www.ertongbook.com

لاي سۇ ئىچكەن جانلار

مۇقەددىمە

ئۇلارنىڭ روھى ئەسلىدە تەبىئەتتەك پاك ئىدى، ئۇلارنىڭ قىمرلىشى بىلەن مىليونلىغان هاياتلىق كۆچكە تولاتتى، ئۇلار كىندىك قېنى تۆكۈلگەن يەردىن قەبرىستانلىققىچە يالىڭاچ ماڭىدىغان جانلار ئىدى، قۇياش كۆيدۈرەتتى، توپا باسقان مەگزىلىرىنى شاماللار سۆيۈپ ئۆتەتتى، كۆزلىرىنى يېشىللىق نۇرلاندۇراتتى، ئېتىز-ئېرىقلىرىدا ئېقىۋاتقان سۇلار ئۇلارنىڭ هاياتلىق ناخشىسى ئىدى، بىراق...

1

قۇياش نۇرى زېمىنغا تىك چۈشكەن، ئاپتاپتىن دەرەخ يوپۇرماقلىرىمۇ سالپىيىپ قالغان بىر چاغدا مەهەللىنىڭ قاتار تاملىرىدىن بۆلۈنۈپ كەتكەندەك كۆرۈنىدىغان چەترەك بىر كونا ئۆيدىن ئەت-ئۇزايى ناهايىتى ئاۋارە بىر ئايال چىقىپ، كىر باغلاپ كەتكەن چېلەكىنى قولىغا ئېلىپ كۆلچەك تەرەپكە ئاستا قەدەم تاشلىدى. تامنىڭ يېنىدىكى ئوت-چۆپ بېسىپ كەتكەن كۆكتاتلىقتىن ئاپئاق هورلار هاۋاغا كۆتۈرۈلۈپ چىقاتتى. ئايال چىت ئېلىپ يىرتىۋەتكەن پۇشقاقلىرىنى تىزىغىچە تۈرۈۋالغان، ئەمدى ئۇنىڭ ئاپتاپتا كۆيمىگەن پەقەت شۇ پۇتى قالغاندەك شۇ قەدەر يىرىك ۋە قارامتۇل، مايلىشاڭغۇ تېرىلىرى مۇنچاقتەك تەرلەر بىلەن قوشۇلۇپ

كۆن نۇرىدا پارقىرايتتى. ئۇنىڭ ئارقىسىدىن مەكتەپ يېشىدىكى كىچىككىنە قىزى قولىدىكى يېرىم چىشلىنىپ رەڭگى ئۆزگىرىپ قالغان ئالمىنى يىگىنىچە پىلتىڭلاپ كېلىۋاتاتتى. ئۇ ئاپىسىنىڭ ئەكسىچە ئۆڭى ئاق، ئىنتايىن چىرايلىق بىر قىز ئىدى.

ئايال كۆلچەكنىڭ بويىغا كېلىپ نوگىينى سۇغا سالدى، بەك چوڭقۇر سېلىۋەتكەچكە تىنىپ قالغان لايلار سۇزۇلگەن سۇنى يەنە دۇغلاشتۇرۇۋەتتى، لېيىپ كېتىۋاتقان سۇ پۈتۈن كۆلچەككە تارالدى. خەپ، بېشىڭنى يەيدىغان چوقۇر گەدەن، نەچچە دېدىم چوڭقۇرراق كولاپ قوي دەپ، ئەتىگەندىن تاماققىچە چاپساڭ چېپىپ بولماسمىدىڭ؟! ئۇ ئېرىنى مىڭنى قارغاپ سۇ سۇزۇلگىچە زوڭزىيىپ ئولتۇردى، قىزى ئارقىسىدىن كېلىپ بويىنىغا ئېسىلدى ۋە ئۇنىڭ قورۇق چۈشۈشكە باشلىغان، دانىخورەك باسقان يۈزىگە يۇمران يۈزىنى سۈركەپ، ئالمىنى كۆزىگە تەڭلىدى:

— ئاپوي، تۇتىگە ئالما بېرەي.

— ۋۇي ئېسىلما دەيمەن، بېشىڭنى يەيدىغان، توختا، ئالماڭنى كىم بەردى؟

— روزاخۇن.

— تاشلا ئالماڭنى، ۋۇ پاسكىنا، مەنلا كۆرسەم شۇ ماڭقا بىلەن ئوينىغان...

قىزى ئالمىنى چىشلەپ يەنە ئويناقلاپ يۈگۈرۈپ كەتتى.

ئايال تىنىۋاتقان سۇغا قاراپ ئولتۇرۇپ بېشى قوچۇلۇپ كەتتى: ئەمدى بىز بىلەن قالمىغان مۇشۇ غورتەك ماڭقىسى قاپتۇ بۇ خەقنىڭ. ئاشۇ ئالتۇنخاننى كۆرسەم ئىگەكىمبا، قاچانلا كۆرسەم ئىتتەك ھۈرپىيىپ تۇرغان ئېلىشى باردەك. ئامىنىخان قوناقنىڭ تىرگىنىدە موزايىنى بىر دەم ئوتلىتىپ قويسا بىچارە قىزىمنى يىغلىتىپ موزايىنى قوتىنىغا سولىۋالىدۇ، يالۋۇرۇپ بەرمىگىچە بەرمىگەن. روزى دېگەن ئاۋۇ سەت كۆك پوتلىسى تېخى تۈنۈگۈن بىزنىڭ ئېگىزدا قوي باقتى،

قىردىكى بىر مۈنچە ماشىنى يېگۈزۈۋەتتى. ئۇنىڭغا گەپ قىلمىسام ئاخشام يەنە سىلىنىڭ راخمىناخۇن بىزنىڭ مولىمىناخۇنغا كەتمەن كۆتۈرۈپ كەپتۇ دەپ داتلاپ كەلدى خۇددى مەن ئۇرۇشقاندەك. بۇ ساراڭمۇ يا شۈك تۇرمىغان، هە دېسىلا تولۇمدىن توقماق چىققاندەك ئارا، كەتمەن كۆتۈرۈپ يۈرگەن، بەزىدە تاس قالدۇ مېنىمۇ ئۇرۇپ ئۆلتۈرۈپ قويغىلى، قورقىمەن ئۇ ساراڭدىن، ئاپىسى ئاندىن بىر ساراڭ، ساراڭلارنىڭ ئارىسىدا يۈرۈپ مەنمۇ ساراڭ بولاي دېدىم. ئۇھ، ئاللاھ ئىگەم ئۆزۈڭ بار، چىرايىم نېمىگە ئوخشاپ قالدى. بۇ يەردە يا ئەينەك چاغلىق نەرسە يوق، سۇمۇ خېلى سۈزۈلۈپ قاپتۇ، ئەمدى ئۇسسام بولغىدەك...

ئۇ سۇنى ئاۋايلاپ ئۇسۇشقا باشلىۋىدى، ياندىكى قوناقلىقتىن تۇيۇقسىز پاراس-پۇرۇس قىلغان ئاۋاز ئاڭلاندى. ئۇ چۆچۈپ ئاۋاز چىققان تەرەپكە قارىدى، ئەمما ئېگىز ئۆسكەن قوناق شاخلىرىنىڭ كەڭ ۋە قارا قۇلاقلىرى ئۇنىڭ ئاپتاپتىن قىسىلغان كۆزىنىڭ ئاجىز نۇرىنى توسۇپ قويدى. ئۇ كۆلچەكتىن ئايلىنىپ ئۆتۈپ قوناقلىقنىڭ رەت بېشى كۆرۈنىدىغان تەرەپتىن نەزەر سالدى. يۈرىكى ئەنسىز سوقۇشقا باشلىدى: قوناق يەيدىغان ئاچكۆز ئىتلار كېچىسى كېلىدىغاندى، كۈندۈزىمۇ كېلىدىكەن-دە! خۇدايىم بەرگەن كىچىككىنە قونىقىمىزنىمۇ قويما ئەمدى جوھوتلار، كېلىشە، توكور قىلىۋەتمەيدىغان بولسام ئىلاھىم...

ئۇ هويلىسىدىن ئۈچكە چىقىپ يەيدىغان تاشلارنى ئېلىپ، دوڭغاقلاپ يۈگۈرۈپ قوناقلىققا كەلدى ۋە قوناقلارنى شالدىرلىتىپ، ئېلىشىپ قالغان ئادەمدەك ئۇيان-بۇيان مېڭىشقا باشلىدى. كەينىدىنلا ئۇنىڭ غەزەپكە تولغان چىرايى ئۇشتۇمتۇت ئۆزگىرىپ هەيرانلىقتا قېتىپ قالدى، ۋۇجۇدى شۈرۈرىدە ئېرىپ كەتكەندەك بولۇپ، يالىڭاچ پۇتى نەم، قاتتىق توپىغا پېتىپ كەتتى. ئاۋازى ئەسكى لاتىنى يىرتقاندەك سەت هەم بوغۇق چىقتى:

— تۇراق! ھۇ ئىپلاس، مەن سېنى كۆرۈپ قالدىم، ھۇ ئاتىسىنى دورىغان زەيپانە، توختا دەيمەن، كۆرۈڭە خەقنىڭ قىزىنى بوزەك قىلىپ...

چىرايىدىن سەبىيلىكى كەتمىگەن ئىگىز بويى بىرى ئىشتىنىنى قولتۇقلاپ بۆرىنىڭ ئالدىغا چۈشكەن توكور توشقاندەك بار كۈچى بىلەن يۈگۈرۈپ قوناقلىقتىن قېچىپ كەتتى. چۆنەك ئارىلىقىغا يېيىستىپ سېلىنغان يۆگىمەچىنىڭ ئۈستىدە يۈزى قورقۇنچتىن تاتىرىپ كەتكەن بىر قىز كىيىملىرىنى كىيىشكىمۇ ئۈلگۈرمەي لاغىلداپ ئولتۇراتتى.

— قوپۇڭ مىرۋانىخان، سەت تۇرىدۇ، قىز بالا تۇرۇپ مۇشۇنداق ئىش قىلسا قاملىشامدۇ؟!— دېدى خەلچىخان.

قىز ئورنىدىن تۇرۇپ ئاستا غۇدۇڭشىدى:

— قوناقلىقتىن ئوت ئالاي دەپ كەلسەم سەت ئۇزۇنبەل بېسىۋالدى قارىسىلا، چۈش دېسەم ئۇنىمايدۇ، ھېلىمۇ ياخشى سىلە كەپقالدىلا.

— ماقۇل، مەنغۇ كۆرمىگەن بولاي، لېكىن مۇشۇ خۇدا ئالدىدا يالغان سۆزلەپ...

قىزنىڭ چىرايى بىردىنلا ئۆڭدى:

— ھە مەن نېمە قىپتىمەن خەلچىخان، تولا ئاغزىمنى ئاچمىسىلا جۇمۇ. سىلە خەققە بۇنى دېسىلىمۇ سىلىدەك ساراڭ خوتۇننىڭ گېپىگە ھېچكىم ئىشەنمەيدۇ. ئاۋۋال ئۆزلىرىنىڭ شالتاقلىرىنى ئادالاپ ئاندىن ماڭا گەپ قىلسىلا جۇما، كۆرۈڭە تېخى دېگەن گېپىنى...

خەلچىخان سەكرەپ كەتتى:

— ھەي سەت داپشاق، كۈپكۈندۈزدە قىلغۇلۇقنى قىلىپ بولۇپ، ماڭا تىل تەگكۈزۈۋاتىسىنا تېخى! ھەي خۇدا، ھەي خالايىق، كۆردۈڭلارمۇ ماۋۇ يۈزسىز جالاپنى، يوقال بۇزۇق، يوقال بۇ يەردىن!

يەيدىغان قوناق، ئىچىدىغان سۈيىمىزنىمۇ ھارام قىلدىڭ، ۋۇي يۈزى قىلىن پاسكىنا! ۋۇي ئايىغانىنى بىلمەيدىغان جالاپ!...

خەلچىخان ۋارقىراپ-جارقىراپ، قولىغا چىققانىنى ئېتىپ ئۇنى قوغلاپ كەتتى. بىر دەمدىن كېيىن كۆلچەكنىڭ بېشىغا قايتىپ كەلدى ۋە سۇزۇلۇپ قالغان سۇغا قاراپ ھۆ قىلغۇسى كەلدى.

ئاپتاپ ئۇنىڭ تېنىنى يەنىلا قىزدۇرۇپ تۇراتتى. ئۇنىڭ غەشلىكى ئاستا-ئاستا تاراپ، يىراق-يىراقلارغا چېچىلىپ كېتىۋاتقان ئۇي خىيالى نامەلۇم بىر كۈچ تەرىپىدىن سېھىرلىنىپ قالغاندەك مەستخۇش ھالەتتە تەۋرىنىپ تۇراتتى. ئىسسىقداپ كېتىۋاتقان سېمىز بەدىنى قانداقتۇر بىر نەرسىدىن راھەتلىنىۋاتقاندەك، ھېسسىياتى يۇقىرى پەللىگە ئۆرلەۋاتقاندەك ھالەتتە جىممىدە قېتىپ تۇرۇپ قالدى. كۈن نۇرى شۇ تاپتا ئۇنىڭ يالىڭاچ يەرلىرىنى قىزدۇرۇپ، غىدىقلاپ، ئۇ قاچانلاردۇ بىر ۋاقىتتا ھېس قىلغان نازۇك ھەم راھەتلىك تۇيغۇنى قايتا پەيدا قىلىۋاتاتتى.

ئۇ خام خىيال دەرياسىغا بىر ھازا چۆمۈپ، دولقۇنلىرىدا لەيلەپ، ئاخىرى يەنە قىرغاققا قايتىشقا مەجبۇر بولدى. چېلىكنى تولىمۇ تەستە توشقۇزۇپ ئۆيىگە راۋان بولدى. بۇ قېتىم چېلەك ئۇنىڭغا نېمىشقىدۇر قۇم قاچىلانغاندەك ئېغىر ۋە ئازابلىق تۇيۇلۇپ كەتتى.

ئۇ قازانغا سۇ قۇيۇپ، چامغۇر توغراپ ئۇماچ چېلىشقا تۇتۇش قىلدى. ئوتنى نەچچە پۈدەپ ياندۇرالماي كۆزىگە ياش تولدى. دۈمچىيىپ تۇرغان گەۋدىسى تېلىپ تۇرسىمۇ، پاخالغا تۇتاشاي دەپ قالغان ئوتنى كۆنۈپ كەتكەن جاھىللىقى بىلەن پۈۋلەۋەردى. ئوت تۇيۇقسىز گۈپ قىلىپ ياندى ۋە ئۇنىڭ يۈزىگە ئۆرۈلۈپ، ئۇنى ئۆگدىسىغا ئۈچۈرۈۋەتتى، ماڭلىيىغا چۈشۈپ قالغان سېرىق چاچلىرىدىن بىر نەچچە تېلى كۆيۈپ كەتتى.

— ھۆ بېشىڭنى يەيدىغان، قوپ، تەمەچ تېرىپ كەل!

قىزى قوپماي تۇرۇۋالدى.

— قوپ دەيمەن پاسكىنا، قورقۇپ سېنى بىر جىن يېمەيدۇ!

خەلچىخان قىزىنى ئۇنىتالماي تېمىنىڭ چۆرىسىدىكى تېرەكلىككە كىرىپ كەتتى ۋە بىر قۇچاق چاۋار-چاتقاللارنى تېرىپ كېلىپ، قىزىغا ئوت قالاشنى بۇيرۇدى. شۇ ئەسنادا ئۆينىڭ بىردىنبىر ئەتىۋارلىق مۈلكى— چار موزاي سوزۇپ مۆرەپ كەتتى.

— ئاپاڭ يوق بۇ يەردە جوھوتىنىڭ موزىيى!...

خەلچىخان غۇدۇراپ قويۇپ، تام تۆشۈكىگە ئېلىپ قويغان ئورغاقنى ئېلىپ، تامنى قورشاپ تۇرغان قويۇق چىتلىك تۈۋىدە ئۆسۈپ كەتكەن يۆگىمەچ ۋە سۈتلۈك ئوتلارنى شارتىلدىتىپ ئورۇشقا باشلىدى. ناماز شام بولۇپ قالغاچقا تېرەكلىك ۋە چىتنىڭ ئارىسى گۆردەك قاراڭغۇ ئىدى.

ئۇ تىمسىقلاپ يۈرۈپ بىر قۇچاق ئوت ئورىدى، موزاي ئۈچۈن بۇ تېخى ئازلىق قىلاتتى. ئۇ يېڭىنى تېخىمۇ تۈرۈپ ئورغاقنى چۆپلەرنىڭ غولىغا زەرب بىلەن سىلىۋەردى، ئورغاق ئۇشتۇمتۇت كىچىك بىر تاشقا تېگىپ ۋاللىدە ئوت چىقىرىۋەتتى. ۋاي خۇدايىم، بۇ يەردە راستلا جىن بار ئوخشىمامدۇ! ئۇنىڭ كۆزى چانىقىدىن چىقىپ كەتكۈدەك چەكچىيىپ، ئۆز-ئۆزىگە ۋەھىمىلىك شىۋىرلىدى، ئورغاقنى تاشلاپ پايپاسلاپ قاچتى، پۇتىغا كىرگەن شوخا-تىكەنلەرنىڭ ئاغرىقىغىمۇ پەرۋا قىلمىدى.

ئۇ ئاقىۋەت يەنە موزىيىغا چىدىيالماي، ھەر خىل قورقۇنچ ئىلكىدە ئورغىقىنى تېپىپ ئوتنى قىسىپ ئالدى، بىر مەخلۇق ھازىرلا كېلىپ ئورغاق بىلەن شارت قىلىپ بېشىنى ئۈزىۋېتىدىغاندەك ياكى ئاتىنىڭ قىلى بىلەن گېلىنى بوغىدىغاندەك ۋەھىمىدە قەدەملىرىنى تېز-تېز يۆتكەپ، تامنىڭ بۇرجىكىگە بېرىپلا ئۇھ دەپ تىندى.

ئۇماچ تولىمۇ تەستە قايىندى. قىزى ئالدىغا قويۇلغان ئاشنىڭ

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com

هورىغا يۈزىنى بىردەم تۇتۇپ ئۇشتۇمتۇت: ئاپوي، ئاتام قېنى؟دەپ يىغلاشقا تەمشەلدى. خەلچىخاننىڭ خىيالىغا راخمان كەلدى: ئۆگۈپ كەتكەن چىبەرقۇت شىمىنى دائىم تىزىغىچە تۈرۈۋېلىپ، ئالدىغا دۈمچىيىپ تۆگىدەك لۆڭ-لۆڭ ماڭىدىغان پاكار بىر ئادەم ئالقىنىغا تۈكۈرىمەن دەپ تىككەندەك ئۈچلۇق قىزغۇچ ساقىلىغا تۈكۈرۈپ گۈرسۈلدىتىپ كەتمەن چاپماقتا، لاي سۇ ئېچىقتىن شارقىراپ چۈشمەكتە، ئۇ ئېقىنغا ئەگىشىپ چېپىپ يۈرمەكتە... ئۇ قىزنىڭ ئۈمچىيىپ تۇرغانلىقىنى كۆرۈپ كۆڭلىنى ياسىدى:

— ئاتاڭ شاللىقتا، سۇ قويۇپ بولۇپلا كېلىدۇ.

ئۇ قىزنىڭ ئاش ئىچمەي يەنە بايىقىدەك تۇرغانلىقىنى كۆرۈپ جەھلى قاتتى:

— ئاتاڭنى ئەمەتنىڭ پاسكىنا، هازىر كېلىدۇ دەۋاتىمەنغۇ!

قىزى ئاپىسىنىڭ ئۆزىگە مىقتەك قادالغانلىقىنى كۆرۈپ قوشۇققا قول ئۇزاتتى ۋە ئېشىغا چۈشۈپ قالغان قارا بىر نەرسىنى ئۇنىڭغا كۆرسەتتى. خەلچىخان قاچىنى ئوتنىڭ يورۇقىغا يېقىن ئەكىلىپ ئۇنىڭ چىۋىن ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ، ئۇنى ئۇماچقا ئۇچ قېتىم چۆكتۈرۈۋېتىپ ئاندىن ئاشنى قىزىغا بەردى. قىزى قاچىنى قولىغا ئېلىپ بىر هازا تۇرۇپ كەتتى، قورسىقىنىڭ كوكىراۋاتقان ئاۋازىنى بىر دەم تىڭشاپ تۇردى-دە، ئاشنى يۇدىمەيلا ئىچىپ كەتتى، قىزىق ئاش ئۇنىڭ ئىچىنى كۆيدۈرۈپ، بولاقتەك كۆزىدىن ياش چىقىپ كەتتى. خەلچىخاننىڭ ئىچى ۋىژژىدە ئېچىشىپ ۋاقىراپ كەتتى:

—شالاپلاتماي ئاستىراق ئىچسەڭ بولمامدۇ ئېشىڭنى ئىت ئىچىۋالمىغاندىكىن بى!

قىزى ئاشنى شۇ يوسۇندا ئىچىپ تۈگەتتى ۋە قولىنى يالاپ تۇرۇپ يەنە ئىچىمەن دەپ غەلۋە قىلدى.

— ئاتاڭ كەلسۇن، بىللە ئىچىمىز— دېدى خەلچىخان—

ئاش قالمىسا ھېلى كالتەكنى سەن يېمەيسەن!
قىزى يېرىم ئاچ ئۇخلاپ قالدى. خەلچىخان يوتقاننى تارتىپ يېپىپ قويۇپ كۆزىنى يۇمدى، ئەمما ھېچ ئۇيقۇسى كېلىدىغاندەك ئەمەس. سىرتتا بوران چىقىۋاتاتتى. دەرەخلەر غىرىس-غىرىس، شار-شۇر قىلىپ ئۆينى ھازىرلا بېسىپ چۈشىدىغاندەك سۈرەن سالاتتى. تېرەك ياپراقلىرىنىڭ ۋەھىمىلىك ئۇرۇلۇشى، قوناق شاخلىرىنىڭ شالدىرلىشى، ئىتلارنىڭ قاۋاشلىرى، مۈشۈكلەرنىڭ تۈرۈپ-تۈرۈپ سەت ئاۋازدا مىياڭلىشى ئۆيدە ئەسكى يوتقانغا پۈركىنىپ يېتىۋالغان خەلچىخانغا گويا بىر توپ جىن-ئالۋاستى ئاسماندا، يەردە تەڭلا پەيدا بولۇپ ئۆينى قورشىۋالغاندەك، جۇلقى چىقىپ كېتەي دەپ قالغان ئىشىكنى ھازىرلا تېپىپ ئېچىپ كىرىپ ئۇنى تالاغا سۆرەپ چىقىپ بوغۇپ ئۆلتۈرىدىغاندەك بىلىنىپ، ئۇنى قورقۇنچتىن نەپەسىنىمۇ چوڭ ئالالمىغۇدەك ھالغا كەلتۈرۈپ قويدى. راخمان بولغان بولسىمۇ بۇنداق بولمايتتى؛ ئۇ قورقمايتتى، خەلچىخاننى ئىللىق قۇچىقىغا سولاپ، ۋىجىك ئەمما كۈچلۈك گەۋدىسى بىلەن ئۇنى يادىچى قوينى ئاسرىغاندەك ئاسرىيالايتتى.
شۇ مىنۇتتا خەلچىخان كۆكسىنىڭ تۇيۇقسىز تىترەپ-تىترەپ، كۆپۈپ چوڭىيىپ كېتىۋاتقانلىقىنى، ئارقىدىنلا پۈتۈن بەدىنىنىڭ قىزىپ ھەۋەس ئوتىدا يېنىۋاتقانلىقىنى سەزدى.
ئۇ ئەسلىدە باي دېھقاننىڭ قىزى ئىدى، بىراق سەت چوڭ بولۇپ قالدى، لېكىن ئىشنى بەك قىلاتتى، قازان بېشىدىن بىكار بولسا ئېتىزلىققا چىقاتتى. ئەمما يېشى چوڭايغانچە ئائىلىسىدىكىلەر ئۇنىڭ ئەر ئالماي ئولتۇرۇپ قېلىۋاتقانلىقىنى، ئۆزىنىڭمۇ بارغانچە لەقۋالشىپ، گەپنى تولا قىلىپ ئىشنى ئاۋۇتمايۋاتقانلىقىنى ھېس قىلىپ، ئۇنى نەدىن بولمىسۇن خۇدانىڭ بىر مۆمىن بەندىسىگە ياتلىق قىلىپ پەرزنى ئادا قىلىۋېتىش نىيىتىگە كەلدى. ئەنە شۇ ۋاقىتتا قوشنا كەنتتىن نامراتلىقىدىن ئوتتۇزغا كىرگۈچە خوتۇن

ئالالمىغان راخمىناخۇن ئۇرۇق-تۇغقانلىرىنىڭ تونۇشتۇرۇشى بىلەن خەلچىخاننى قېيناتىسىغا ئىككى ئايغا يېقىن ئىشەكتەك ئىشلەپ بېرىش ۋە ئازغىنا بىساتى بەدىلىگە ئەل قاتارى تۈي قىلىپ نىكاھىغا ئالدى.

توي ئاخشىمى خەلچىخان ھازىرقىدەكلا ھاياجانلانغان، راخمان بولسا نېمە قىلارىنى بىلمەي ئۇنىڭ يېنىدا ھودۇقۇپ-تەمتىرەپ ئاخىرى قوپاللىق بىلەن ئۇنى قۇچاقلاپ كەتكەنىدى. ئۇ شۇلارنى ئەسلەپ، ئاشۇ سەزگۈنى خىيالەن پەيدا قىلىپ، شېرىن تەسەۋۋۇر ئارقىلىق كالىسىدىكى قورقۇنچىنى يوقاتماقچى بولدى، يوتقاننى چىڭ قۇچاقلاپ سۈپىنىڭ ئۈستىدە دومىلاشقا باشلىدى، تاتلىق ئۇخلاۋاتقان قىزىنى كۆرۈپ ئۇنىڭ چىرايىغا يەنە دىققەت قىلىپ قالدى. قىزى يا ئۆزىگە يا راخمانغا ئوخشىمايتتى. مەھەللىدىكىلەرمۇ ئۇنى بۇ قىزنى خەلچىخان ئەمەس، پەرىزات سۈپەتلىك جىن تۇغقان دېيىشەتتى. خەلچىخان بۇنداق گەپلەردىن ئۆلگىدەك تېرىكەتتى، لېكىن ئۆزىمۇ بەزىدە شۇنداق ئىشلارمۇ يۈز بېرەمدىغاندۇ دەپ گۇمان قىلاتتى، ئەمما قىزىنى تۇغقان چاغدىكى سەزگۈ ئەسلىمىلىرى ئۇنى بۇنىڭغا ئەسلا ئىشەندۈرمەيتتى. ئۇ تولغاق تۇتۇپ راخمىناخۇن دەپ بوسۇغىدىن ئاتلاپ بولغىچە بوۋاق ئاللىقاچان راخمىناخۇننىڭ قولىغا چۈشۈپ بولغان، خەلچىخاننىڭ تېنى ساغلام بولغاچقا بىر ئايغا قالمايلا كۆتۈرۈلۈپ كەتكەنىدى. قىزى بۇ ئۆيىنىڭ ئۆزىگە يېتەرلىك ئۈسۈش شارائىتى يارىتىپ بەرمىگەنلىكىگە قارىماي ناھايىتى ساغلام چوڭ بولدى. بۇنىڭدىن راخمان ئاجايىپ خۇشال بولدى. باشقىلارنىڭ ھەر نېمە دېيىشىگە قارىماي خۇدا بەردى، خۇدانىڭ بىزگە كۆزى چۈشۈپتۇ دەپ كۆرگەنلا ئادەمگە قىزىنى ماختاپ بەردى ھەم قولى قىسقا بولۇشىغا قارىماي مەھەللىدىكىلەرگە ئات چېيى بېرىپ، قىزىغا ئامىنە دەپ ئىسىم قويدى.

خەلچىخان قىزىنىڭ شۇنچە كونا، كىر كىيىم ئىچىدىمۇ

سەھەردىكى شەبنەمدەك چاقناپ تۇرىدىغانلىقىغا ئىلگىرىلا دىققەت قىلغانىدى، قىزىدىن تۇرۇپ سۆيۈنەتتى، تۇرۇپ چوڭ بولسا بېشىمىزغا ئامەت ئورنىغا بالا تېرىپ بېرەمدىكىن دەپ غەممۇ قىلاتتى؛ قىزىنىڭ چىرايىدىن ئۆزىگە ئوخشايدىغان بىر ئالامەتلەرنى تاپالماي، ئۇنىڭغا يات-يات ئۆچ بولۇپمۇ قالاتتى، يات كۆزى بىلەن قارايتتى؛ ئەمما يەنىلا ئىچ-ئىچىدىن ئۇنىڭغا بىر خىل ئانىلىق مېھرى پەيدا بولۇپ تۇراتتى، كۆڭلىدىكى بىھۇدە، شۇم خىياللارنى يوقىتاتتى. كېيىنچە ئۇ ھەممىگە كۆنۈپ كەتتى، قىزىنىڭ ئاپتاپتەك پارلاپ تۇرىدىغان چىرايىمۇ ئۇنچە ئالاھىدە تۇيۇلۇپ كەتمەيدىغان بولدى. لېكىن مەھەللىدىكىلەر تاسادىپىي ئۆز ئۆيى تەرەپكە كېلىپ قالغۇدەك ياكى ئۆزى قىزىنى ئەگەشتۇرۇپ ئېتىزلىققا چىقىپ قالغۇدەك بولسا، باشقىلارنىڭ ئۆز قىزى ھەققىدە قىلىشقان پاراڭلىرىدىنلا كونا خىياللىرى يەنە قوزغىلىپ قالاتتى.

ئۇ قىزىغا بىر دەم سىنچىلاپ قاراپ ئاندىن ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ ياتتى، قىزىنى قۇچاقلاپ ئۇنىڭ نۇرانە ماڭلىيىغا يۈزىنى ياقتىنچە بىر ھازا خىيال سۈرۈپ، بورانىنىڭ شىددەتلىك ئاۋازىدىن، ئېرىنىڭ ئېتىزلىقتا نېمە ئىش قىلىپ يۈرگەنلىكىدىن بىر پەس ئەندىشىگە چۈشتى، ئاخىر ھارغىنلىق يېتىپ ئۇخلاپ قالدى. تاڭغا يېقىن چۈش كۆردى. چۈشىدە راخمان چۈرگىلەپ كېتىۋاتقان قايىنامغا تاش ئاتقۇدەك، ھەر يوغان تاشلارنى توختىماي ئاتقۇدەك، سۇلار نالە قىلىپ شاۋقۇن كۆتۈرگىدەك...

2

قۇياش زېمىن، ئۆسۈملۈكلەر بىلەن دىدارلاشقاندا مەھەللىدىكىلەرمۇ ئۆزىنىڭ تىرىكچىلىكى بىلەن يوتقىنىدىن سۇغۇرۇلۇپ چىقىدۇ. سالا ئېتىزلىقنىڭ قاق ئوتتۇرىسىدىن ئېلىنغان توپىلىق يولدا ئاۋۋال كەتمىنىنى دولىسىغا سالغان قاتاڭغۇر دېھقانلار،

ئاندىن ياغلىقىنى چىكىسىگىچە تېڭىۋالغان جاپاكەش خوتۇنلىرى پىيادە ياكى ھارۋىلىق مېڭىشىدۇ، باللىرى ئارقىسىدىن قوزا-قوي، موزاي- توپاقلىرىنى ھەيدەپ كېلىشىدۇ. ئۇلاغلار زىرائەتكە ئۆزىنى ئۇرۇپ تۇرىدۇ، ئۇلار قوغلاپ تۇرىدۇ، ئەمما زىرائەت ئىگىلىرىنىڭ تىل-ئاھانىتى ئۇلار شۇ يەردىن يوقالغىچە ئاڭلىنىپ تۇرىدۇ.

راخمان ئۇيقۇسىزلىقتىن قىزىرىپ كەتكەن كۆزىنى چىمچىقلىتىپ ھويلىسىدا پەيدا بولدى ۋە كەتمەننى تاشلاپ ئۆيگە كىرىپ، قىزىنىڭ كىيىمىنى كىيدۈرۈپ ئولتۇرغان خەلچىخاننى كۆرۈپ تۇرۇپلا سەپرايى ئۆرلىدى ۋە گەپ-سۆزسىز بېرىپ ئۇنىڭ بىلىكىدىن تۇتۇپ ئىتتىرىۋەتتى:

— نېرى تۇرۇڭلار، ئۆزەم كىيدۈرىمەن. مېڭىڭلا، بېرىپ ئاش ئۇسۇڭلار، قورساق ئېچىپ جان ئاز قالدى.

راخمان سۆزلىسە گېپى بىر-بىرىگە تەستە قولىشاتتى، ئاۋازىمۇ چىرايىغا ماس يېقىمسىز ۋە چىڭقىلىپ پۈۋلىسە چىقىدىغان سۇنايدەك ئالا تاغىل ئىدى.

خەلچىخاننىڭ ئەتىگەندىلا ھېچ سەۋەبسىزلا بۇنداق قوپاللىققا ئۇچرىغانلىقىغا لام-جىم دەپ تۇرغۇسى كەلمىدى. ئۇنىڭ ھەم ياگراق ھەم ئېزىلەڭگۈ زۇۋانى راخماننىڭ قولىقىغا مۇشت بولۇپ تېگىشكە باشلىدى:

— ئىت يوق يېمەستە نېمە يوغانچىلىق قىلىسەن، نېمە لەللەگىنى چاينايسەن، ئاخشام كاللاڭغا جىن تەپتىمۇ يا، مېڭىسىنى ئۆتنە بەرگەن ساراڭ، تېخى كۆيۈنۈپ ئاش ئېلىپ قويۇپتىمەن، ئاخشام قورققىنىم ئازمۇ مېنىڭ، ئۆلەي دەۋاتسا تېپەي دەۋاتقىنىنى...

— نېمە؟ ما ئاناڭنى پىتلىق، ياتە مەيەردە!— راخمان ئورنىدىن چاچراپ تۇرۇپ ئۇنى دەس كۆتۈرۈپ، يىغلىپ بولمىغان ئورۇننىڭ ئۈستىگە باستى ۋە قورسىقىغا چىقىۋېلىپ، بىگىز قولىنى

ئۇنىڭ قورقۇپ چەكچىيىپ قالغان كۆزىگە تەڭلەپ، يىغلىپ قالغان ئاچچىقىنى بىراقلا ئالماقچى بولغاندەك تۈكۈرۈكىنى چاچرىتىپ سۆزلەشكە باشلىدى:

— قورقساڭ ئاشنا تاپ! ئەركەك جىن تاپ! تاپتىڭمۇ يا؟ باشقا خەقنىڭ خوتۇنى ئېرىگە ئېتىزدىمۇ ھەمراھ بولۇۋاتسا، سەن جوھۇت ئۆيدە يات! بالىنى ئەكەلگەچ بىردە سۇ قويۇشۇپ بېرەمدىكىن دېسەم كۆرۈڭگا، يا ئۆزى يوق، يا بالا، يا بىر ئىسسىق ئاش!... ئا مولىمىن دېگەن ئىنساپسىز سەن بارمىغاندىكىن مەن باشتىن باشلاپ ئەكەلگەن سۇنى شاللىقىغا باشلىۋاپتۇ. كۆردۈڭمۇ ئا ئالتۇنخان ئەتىگەندىلا بىزنىڭ ئېگىزلىقىقا ئۇلاغ باغلىۋاپتۇ. ما موزاي تېخىچە ئاچ تۇرسا، خەق نېمە كويدا، سەن نېمە كويدا، كۆرۈڭگا تېخى يەنە ۋالاقلايدا؟ ئاغزىڭغا كەتمەن دەستىسىنى تىقىۋېتىمەن ھېلى! چاپىقىڭنى ئادالاپ يۈر، ھۇ ئۆلمەيدىغان لومودى!

خەلچىخان تولغىنىپ ئىڭراپ كەتتى:

— ۋاي بولدى، قوپسام قوپاي خوش بولىدىغان ئىشىڭ بولسا، سەت سارالڭ!

راخمان ئورنىدىن تۇردى، ئايالىنىڭ بەدىنىدىن ئۆتكەن ئىسسىق تۇرۇپلا ئۇنى باشقىچە قىلىپ قويدى، خەلچىخاننى بىرىپ يەنە بېسىۋالماقچى بولۇپ بۇ نىيىتىنىڭ ئەپسىزلىكىنى تۇيۇپ تۆشنى قاشلاپ:

— ئاش قېنى، ئاش، قورساق ئېچىپ كەتتى،— دېدى.

خەلچىخان ئۇنىڭ بىردىنلا مۇلايىملىشىپ قالغانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭ ئېچىدىكىنى بىلىپ بولدى ۋە تازا تىللاپ تويغۇزۇپ قويغۇسى كەلدى. بىراق ئۇنىڭ يەنە تەلۋىلىكى تۇتۇپ ئۆزىنى ئۇرۇۋېتىشىدىن ئەنسىرەپ تىلىنى يىغىۋالدى. ئېسىگە تۇرۇپلا بىر ئىش كېلىپ:

— بايا نېمە دېدىڭلار، مولىمىناخۇن مەن ئېچىپ كەلگەن

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com